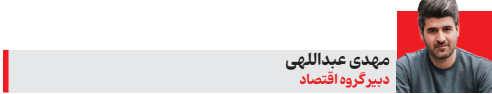

آمار رسمی تجارت آمریکا پس از اعمال سیاست های ترامپ اعلام شد، صادرات به چین ۲۹ درصد کم شد واردات از چین ۲۰ درصد

نتیجه جنگ تعرفه

مهدی عبداللهی
دبیر گروه اقتصاد

علاوه بر شخصیت پیش بینی ناپذیر و غیر قابل اعتماد دونالد ترامپ، یکی از مهم ترین تفاوت های وی با دولت های قبلی آمریکا، تفکر اقتصادی خاص ترامپ است که می توان گفت آموزه های از آموزه های ناسیونالیستی با لیبرالیسم است. کارشناسان می گویند ناسیونالیسم اقتصادی دونالد ترامپ به چندین دهه حاکمیت آمریکا در رهبری اقتصاد آزاد و جهانی شدن پایان می دهد. این دوره، مهم ترین حرکت به سمت «جهانی زدایی» (در مقابل جهانی سازی) است. یکی از مهم ترین تصمیمات وی، سیاست های تعرفه ای است. این سیاست ها عمدتاً شامل وضع تعرفه بر واردات خارجی توسط دولت ترامپ، از سال ۲۰۱۸ شروع شد. بین ژانویه تا مارس ۲۰۱۸ وی تعرفه های سنگینی بر واردات پتل های خورشیدی و ماشین های لباسشویی، فولاد و آلومینیوم از اکثر کشورها اعمال کرد. همچنین دولت ترامپ به طور جداگانه ای تعرفه های رای بر کالاهای وارداتی از چین تعیین کرد که منجر به شکل گیری جنگ تجاری با این کشور شد. این تعرفه های ورودی تا پایان دولت ترامپ اول ادامه داشت. اما در سال ۲۰۲۵ دولت ترامپ دور تازه ای از جنگ تجاری را آغاز کرد که در صورت اجرایی شدن آن ها، از دهه ۱۹۱۰ تاکنون بی سابقه است. در مارس ۲۰۲۵ ترامپ جنگ تجاری خود را با اعلام تعرفه ۲۵ درصدی بر کالاهای کانادایی و مکزیکی شروع کرد. سپس این جنگ تعرفه ای بسر کالاهای چینی و در نهایت در اوایل آوریل با اعلام روز دوم آوریل با عنوان روز آزادی، در تعرفه ای را بر ۱۳۵ کشور اعلام کرد که بیشترین آن ها شامل کالاهای چینی می شد. گرچه ترامپ هنوز بخش عمده این تعرفه ها را اعمال نکرده، اما ظاهر آ این جنگ تجاری نتایج قابل تأملی تاکنون داشته است. به عبارتی، هر چند جنگ تجاری دوم آوریل دونالد ترامپ تا زمان اجرایی شدن، ممکن است مدت زمان زیادی طول بکشد، با این حال مرور داده های رسمی تجارت این کشور با بزرگ ترین مبادی واردات و بزرگ ترین مقاصد صادراتی نشان می دهد ظاهراً در همین ماه اول نیز اتفاقات حائز اهمیتی رخ داده که یکی از آن ها، کاهش شدید تجارت با چین و افزایش واردات آمریکا از برخی کشورها بوده است. این داده ها نشان می دهد آمریکا برای مقابله با چین، اقدام به افزایش مبادلات تجاری با برخی کشورها کرده گرچه هنوز برای قضاوت زود است، اما به نظر می رسد این تغییرات جغرافیای زنجیره تأمین می تواند تأثیرات اقتصادی و ژئوپلیتیکی داشته باشد. تایوان، ژاپن، تایلند، اندونزی، مالزی، ویتنام، سوئیس و سنگاپور از جمله مهم ترین کشورها در این تغییرات بوده اند.

آوریل سیاه تجارت چین و آمریکا

گرچه هنوز برای قضاوت در خصوص آثار و تبعات جنگ تعرفه ای ترامپ زود است، اما داده های رسمی نشان می دهد در همین ماه اول نیز جنگ تعرفه ای ترامپ آثار حائز اهمیتی در مبادی و مقاصد اصلی تجارت این کشور بر جای گذاشته است. یکی از مهم ترین آثار این جنگ تعرفه ای، اثر چشمگیر این تصمیم بر تجارت آمریکا با چین بوده است. بر اساس داده های اداره آمار آمریکا، حجم واردات این کشور از چین در آوریل امسال ۲۵٫۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به واردات ۳۱٫۶ میلیارد دلار در آوریل سال گذشته کاهش ۲۰ درصدی را تجربه کرده است. همچنین صادرات آمریکا به چین در ماه آوریل امسال نزدیک به ۸٫۲ میلیارد دلار است که کاهش ۲۹ درصدی نسبت به صادرات ۱۱٫۵ میلیارد دلاری در ماه آوریل ۲۰۲۴ داشته است. طبق داده های تاریخی اداره آمار آمریکا، حجم واردات آمریکا از چین در ماه آوریل امسال کمترین مقدار از آوریل ۲۰۰۹ رقم و نزدیک به ۲۰۰۹ تاکنون بوده است. برای تصور ابعاد این اتفاق لازم است بدانیم در ماه آوریل ۲۰۲۲ رقم واردات آمریکا از چین حتی به عدد ۴۱٫۷ میلیارد دلار نیز رسیده بود که عدد آوریل امسال نسبت به آن رقم، کاهش ۳۹ درصدی

را نشان می دهد. در مجموع، این داده ها نشان می دهد میانگین واردات آمریکا از چین در آوریل سال های ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۴ حدود ۳۳٫۵ میلیارد دلار بوده که رقم فعلی کاهش قابل توجهی نسبت به عدد دوره مذکور دارد.

اما صادرات آمریکا به چین نیز در حالی در ماه آوریل امسال به عدد ۸٫۲ میلیارد دلار نزدیک شده که در آوریل ۲۰۲۳ حتی عدد ۱۳ میلیارد دلار را نیز به ثبت رساند و به طور کلی در دوره ۲۰۰۹ تا ۲۰۲۴ با به طور میانگین ۹٫۳ میلیارد دلار بوده و در ۴ سال اخیر این عدد حول و حوش ۱۱ میلیارد دلار بوده است.

آوریل سیاه به روایت گمرک چین

در کنار داده های اداره آمار آمریکا، گزارش گمرک چین از میزان تجارت دو کشور نیز بسیار قابل تأمل است. براساس داده های گمرک چین، در آوریل سال جاری حجم تجارت دو کشور ۵۶٫۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته کاهش ۱۹٫۲ درصدی را تجربه کرده است. این داده ها نشان می دهد در آوریل امسال چینی ها ۳۳ میلیارد دلار صادرات به آمریکا داشته اند که نسبت به آوریل سال گذشته کاهش ۲۱ درصدی را تجربه کرده است. همچنین حجم واردات چین از آمریکا در آوریل امسال حدود ۱۲٫۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش ۱۳٫۸ درصدی داشته است.

افزایش صادرات به اتحادیه اروپا

برخلاف چین، تجارت آمریکا با اتحادیه اروپا روند معکوسی را تجربه کرده است. صادرات آمریکا به اتحادیه اروپا در آوریل امسال به ۳۵٫۳ میلیارد دلار رسیده که نسبت به آوریل سال گذشته رشد ۱۵٫۶ درصدی دارد. اما واردات آمریکا از اتحادیه در آوریل سال جاری ۵۴٫۴ میلیارد دلار است که نسبت به آوریل سال گذشته تقریباً بدون تغییر مانده و کاهش آن خیلی جزئی و زیر نیم درصد است. البته در ادامه اشاره خواهد شد که روند تجارت آمریکا با کشورهای عضو اتحادیه بسیار نوسانی بوده، به طوری که تجارت این کشور با برخی اعضا افزایش و با برخی روند کاهش را تجربه کرده است.

افت ۵ تا ۱۴ درصدی تجارت با مکزیک و کانادا

یکی از کشورهایی که خیلی زود با خشم و غضب دونالد ترامپ روبه رو شد، مکزیک بود. این کشور به همراه کانادا از اولین کشورهایی بودند که در کنار چین، مورد حمله تعرفه های تجاری دولت جدید آمریکا قرار گرفتند. بررسی داده های رسمی آمریکا نشان می دهد در آوریل امسال واردات آمریکا از مکزیک نزدیک به ۴۱٫۹ میلیارد دلار است که کاهش ۲٫۷ درصدی نسبت به آوریل سال گذشته دارد. همچنین صادرات آمریکا به مکزیک در آوریل امسال ۲۷٫۸ میلیارد دلار است که کاهش ۵٫۲ درصدی را تجربه کرده است.

در کنار مکزیک، وضعیت کانادا بسیار جالب توجه است. در آوریل امسال واردات آمریکا از کانادا ۲۹٫۴ میلیارد دلار و صادرات این کشور به کانادا ۲۷٫۲ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته کاهش ۱۴٫۴ درصدی و ۱۱٫۴ درصدی داشته است.

درخصوص کانادا و مکزیک باید توجه داشت، طبق گزارش کاخ سفید، فلزات گرانبها، منابع انرژی و مواد معدنی غیر قابل استخراج در آمریکا از تعرفه های متقابل مستثنی شده اند. نیمه رساناها، داروها، مس و چوب نیز فعلاً مشمول تعرفه نمی شوند، اما تحقیقات جداگانه برای این اقلام در حال پیگیری است. این خبر خوبی برای کانادا همسایه آمریکا است؛ چراکه کانادا مهم ترین صادرکننده نفت به آمریکا است. همچنین مکزیک و کانادا از تعرفه های متقابل معاف شده اند، اما کالاهایی که با توافق ۲۰۲۰ هم خوانی ندارند مشمول تعرفه ۲۵ درصدی باقی خواهند ماند. در همین حال خودروها و قطعات خودرو شامل تعرفه متقابل جدید نمی شوند، اما همان تعرفه ۲۵ درصدی هفته گذشته از ۳ آوریل اعمال می شود.

جهش های معنادار تجارت، از تایوان تا انگلیس

در کنار کاهش قابل ملاحظه در تجارت آمریکا با برخی کشورها، در ماه آوریل امسال روندهای افزایشی قابل ملاحظه ای نیز در برخی از مقاصد و مبادی تجاری آمریکا مشاهده می شود که در ادامه به آن ها اشاره می شود.

سوئیس: در رتبه اول رشدهای چشمگیر تجارت با آمریکا، کشور سوئیس قرار دارد. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۶٫۲ و صادرات به این کشور ۸٫۳ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۴ به ترتیب ۴۱ و ۳۷۰ درصد رشد نشان می دهد. بررسی روند تاریخی تجارت آمریکا با سوئیس نشان می دهد صادرات آمریکا به این کشور در ماه آوریل امسال از سال ۲۰۰۰ تاکنون بی سابقه بوده است، به طوری که بالاترین رقم قبل از آوریل سال جاری ۲٫۷ میلیارد دلار در آوریل ۲۰۲۱ بوده است.

ویتنام: در کنار سوئیس، ویتنام نیز از دیگر شرکای تجاری آمریکا است که در آوریل امسال تجارت این کشور با آمریکا رشد چشمگیری داشته است. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۱۴٫۸ و صادرات به ویتنام ۱٫۳ میلیارد دلار بوده که به ترتیب ۴۸ و ۵۵ درصد رشد داشته است.

تایوان: تایوان از جمله کشورهایی است که تجارت این کشور با آمریکا در آوریل امسال رشد چشمگیری داشته است. حجم واردات آمریکا از این کشور در ماه آوریل ۱۴٫۶ میلیارد دلار و حجم صادرات آمریکا به این کشور بیش از ۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته به ترتیب نزدیک به ۶۱ و ۲۸ درصد رشد نشان می دهد. ژاپن: ژاپن نیز از جمله کشورهای است که تجارت آن در آوریل نسبت به آوریل سال های گذشته روند افزایشی را تجربه کرده است. حجم واردات آمریکا از ژاپن در آوریل امسال ۱۳٫۵ و صادرات به این کشور ۶٫۸ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته به ترتیب افزایش ۳٫۳ و ۱۳ درصدی داشته است.

ایتالیا: ایتالیا دیگر مقصدی است که صادرات آمریکا به این کشور در آوریل امسال افزایش قابل توجهی داشته است، به طوری که حجم صادرات آمریکا به این کشور در آوریل امسال نزدیک به ۳ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته جهش ۵۰ درصدی داشته است. همچنین واردات آمریکا از ایتالیا در آوریل امسال نزدیک به ۶٫۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته کاهش ۴٫۵ درصدی دارد. در مجموع، صادرات آوریل امسال آمریکا به ایتالیا بالاترین مقدار صادرات این کشور به ایتالیا از سال ۲۰۰۰ تاکنون بوده است.

تایلند: در کنار تایوان، تایلند نیز از دیگر مقاصدی استست که تجارت این کشور با آمریکا در آوریل امسال رشد قابل ملاحظه ای دارد، به طوری که در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور نزدیک به ۷ میلیارد دلار و صادرات آمریکا به این کشور ۱٫۷ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته به ترتیب رشد ۳۱٫۸ و ۶٫۲ درصدی داشته است.

انگلستان: در ماه آوریل، انگلستان در بین کشورهای اروپایی به یک مقصد جدید برای کالاهای آمریکایی تبدیل شده است. در ماه آوریل امسال حجم واردات آمریکا از انگلستان نزدیک به ۴٫۹ میلیارد دلار و حجم صادرات به انگلستان ۹٫۲ میلیارد دلار بوده که به ترتیب نسبت به آوریل سال گذشته ۴ درصد کاهش و ۶٫۳۵ درصد افزایش یافته است.

سنگاپور: اتفاقی که برای انگلیس و برخی از کشورها رخ داده، در تجارت آمریکا با سنگاپور نیز تکرار شده است. در ماه آوریل امسال واردات آمریکا از سنگاپور ۳٫۶ و صادرات به سنگاپور ۴٫۵ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته به ترتیب ۱۳ درصد کاهش و ۲۱ درصد افزایش داشته است.

اندونزی: در اندونزی برخلاف سایر کشورها، واردات آمریکا از این کشور افزایش محسوسی نسبت به سال گذشته داشته است. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۳٫۱ و صادرات به اندونزی ۸۰۳ میلیون دلار بوده که به ترتیب رشد ۲۹ درصدی و کاهش ۳ درصدی داشته است.

هلند: در هلند هر دویخش تجارت با آمریکا روند افزایشی داشته است. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۳٫۳ و صادرات به هلند ۸٫۲ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل سال گذشته به ترتیب رشد ۱۴٫۲ و ۱۲٫۵ درصدی داشته است. مالزی: وضعیت مالزی نیز بسیار شبیه به هلند است. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۴٫۷ و صادرات به مالزی ۲٫۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به ماه مشابه سال گذشته افزایش ۱۶٫۲ و ۲۴٫۲ درصدی داشته است.

فرانسه: روندی که در مالزی و هلند تجربه شده، در فرانسه نیز تکرار شده است. در آوریل امسال واردات آمریکا از این کشور ۶٫۵ و صادرات به فرانسه ۴٫۲ میلیارد دلار بوده که نسبت به آوریل ۲۰۲۴ به ترتیب رشد ۲۱ و ۲۲ درصدی را نشان می دهد. هند: هند نیز از جمله کشورهایی است که ظاهر آ دولت جدید آمریکا حساب ویژه ای روی تجارت با این کشور باز کرده است. در آوریل امسال واردات آمریکا از هند بیش از ۱۰ و صادرات به این کشور حدود ۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۴ به ترتیب رشد ۲۶٫۱ و ۱۷ درصدی دارد.

شروع جنگ تجاری از آلمان تا کره جنوبی

اغلب کارشناسان اهداف ۵ گانه جنگ تجاری ترامپ را در قالب شعار «ماگا» یا «عظمت رادو باره به آمریکا با گرگ داینم» خلاصه می کنند. دونالد ترامپ نیز می گوید جنگ تعرفه ای را علیه کشورهای اعمال کرده که آمریکا با آن ها یا بیشترین کسری تجاری را دارد یا اینکه این کشورها تعرفه های سنگینی علیه کالاهای آمریکایی اعمال کرده اند. همچنین ترامپ اهتاقی را که می خواهد از طریق جنگ تعرفه ها به آن دست یابد را روشن کرده که عبارتند از ۱- بازگرداندن تولید به ایالات متحده، ۲- پاسخ به سیاست های تجاری ناعادلانه سایر کشورها، ۳- کاهش کسری تجاری آمریکا، ۴- افزایش در آمد مالیاتی، ۵- ایجاد انگیزه برای سرکوب مهاجرت و قاچاق مواد مخدر. اما استدلال دوم دونالد ترامپ برای اعمال جنگ تعرفه ای، کاهش کسری تجاری آمریکا است. حجم کسری تجاری آمریکا از ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار در سال های ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۲ طی چهار سال دولت جو بایدن عدد ۱۰۰۰ میلیارد دلار را رد کرده و در سال ۲۰۲۴ به رقم عجیب ۱۲۰۰ میلیارد دلار رسید.

نگاهی به داده های اداره آمار آمریکا نشان می دهد طی سال ۲۰۲۴ از کسری تجاری بیش از ۱۲۰۰ میلیارد دلاری آمریکا، حدود ۵۳۱ میلیارد دلار از آن معادل ۴۴ درصد از کل کسری تجاری، مربوط به چین و اتحادیه اروپا است. طبق این داده ها، چین با مراد تجاری ۲۹۵ میلیارد دلاری در رتبه اول قرار دارد. اتحادیه اروپا با ۲۳۵٫۵ میلیارد دلار دوم و مکزیک با ۱۷۲ میلیارد دلار سوم است. ویتنام با ۱۲۳، ایرلند با ۸۷، ژاپن با ۶۸، کره جنوبی با ۶۶، کانادا با ۶۳، هند با ۴۶، تایلند با ۴۶، ایتالیا با ۴۴، سوئیس با ۳۸، مالزی با ۲۵ و اندونزی و فرانسه با ۱۸ و ۱۶ میلیارد دلار در رتبه های بعدی قرار دارند. اتریش با ۱۳، کامبوج با ۱۲، سوئد با ۹٫۸، آفریقای جنوبی با ۸٫۸، اسلواکی با ۷٫۶، رژیم صهیونیستی با ۷٫۴، بنگلادش با ۶٫۱، اسلونی با ۵٫۹ و عراق و فنلاند با ۵٫۶ و ۵٫۸ میلیارد دلار در رتبه های بعدی قرار دارند.

مرو داده های تجارت آمریکا با برخی کشورها در آوریل امسال نشان می دهد بیشترین کاهش واردات آمریکا دقیقاً از کشورهایی اتفاق افتاده که آمریکا بیشترین کسری تجاری را با آن ها دارد. در ادامه به وضعیت برخی از آن ها اشاره می شود.

آلمان: روند مشابهی در آلمان شبیه به تجارت آمریکا با انگلستان تجربه شده است. حجم واردات آمریکا از آلمان در ماه آوریل امسال ۱۳٫۲ و صادرات به این کشور ۷٫۳ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ترتیب ۸٫۲ درصد کاهش و ۱۸٫۳ درصد افزایش داشته است.

کره جنوبی: وضعیتی که در خصوص آلمان و برخی کشورهای دیگر از آن بحث شد، در کره جنوبی نیز اتفاق افتاده است. در آوریل امسال واردات آمریکا از کره ۹٫۸ و صادرات به این کشور بیش از ۶ میلیارد دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ترتیب کاهش ۱۵٫۴ درصدی و افزایش ۱۷٫۵ درصدی داشته است.

